

7. Психологія і педагогіка. Особливості проведення навчальних дискусій : навч.-метод. посібник / за ред. О. І. Кадикало. Львів : ЛПБС УБС НБУ, 2013. 20 с.
8. Рижиков В. С. Теорія і практика конструювання цільових моделей (професіограм) та процесу професійної підготовки майбутніх юристів : монографія. Херсон : Вид-во «Айлан», 2010. 280 с.
9. Тягай І. М. Форми інтерактивного навчання математичних дисциплін майбутніх учителів математики : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2017. 272 с.
10. Юдова-Романова К. Ділові ігри як метод інтерактивного навчання в процесі підготовки бакалаврів театрального мистецтва: випуск нової постановки. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2015. Вип. 16. С. 198–212.

Я. Дубенкова,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
наук. керівник – канд. пед. наук, доцент Л. Старовойт

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЯК ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Постановка проблеми. Вивчення та аналіз наукових, методичних джерел і шкільної практики дозволив виокремити суперечність між об'єктивною необхідністю розвитку життєвих компетентностей учнів та недостатнім рівнем їх сформованості в значній частини вихованців. Подолати ці суперечності можливо лише за умови застосування на уроках трудового навчання інноваційних педагогічних технологій [2, с. 165].

Інноваційні технології швидко увійшли в усі галузі нашого життя. У зв'язку з цим виникає нагальна потреба використання комп'ютерної техніки на уроках трудового навчання з метою ефективного формування життєвих компетенцій молодших школярів. Адже щоденно змінюється екологічна ситуація в світі, законодавство, природа, погода. Інформація, подана в підручнику, перетворюється в застарілу ще під час видання підручника. Уроки трудового навчання з використанням інноваційних технологій, комп'ютерної техніки та найсвіжішої інформації, взятої з мережі Internet, - один із способів оптимізації та урізноманітнення освітнього процесу, а також формування життєвих компетенцій молодших школярів.

Мета статті – розкрити зміст інноваційних технологій трудового навчання як особистісно-орієнтованого способу формування життєвих компетенцій молодших школярів

Виклад основного матеріалу. Під інноваціями в широкому змісті розуміється використання нововведень у вигляді нових технологій, видів продукції і послуг, організаційно-технічних і соціально-економічних рішень виробничого, фінансового, комерційного, адміністративного або іншого характеру. Період часу від зародження нової ідеї, створення і поширення нововведення і до його використання прийнято називати життєвим циклом інновації. З урахуванням послідовності проведення робіт життєвий цикл інновації розглядається як інноваційний процес. Саме використання персонального комп'ютера в навчальному процесі і є новою технологією в навчанні, нововведенням в учбовому процесі, що дасть змогу ефективно формувати життєві компетенції молодших школярів.

Ми вважаємо, що інноваційні технології дають можливість, з одного боку, показати учням «світ у цілому», подолавши дисциплінарну розрізненість наукового знання, а з іншого - звільнений за рахунок цього навчальний час використовувати для повноцінного формування життєвих компетенцій учнів молодшого шкільного віку. За останні кілька років персональні комп'ютери перестали бути екзотикою і ввійшли в наше повсякденне життя. У нашій країні, як і в усім світі, йде витиснення «ручної» розумової праці комп'ютерною.

Інноваційні та інформаційні технології наприкінці ХХ століття стали не тільки головною рушійною силою прогресу, засобом спілкування між державами, компаніями, університетами, новою формою торгівлі, але й потужним засобом навчання. За даними соціологічного дослідження для 68% підлітків комп'ютер є робочим інструментом, 12% використовують ПК для розваг, для 18% - це можливість спілкуватися з друзями, а для 2 % - можливість відключитися від дійсності.

Використання нових педагогічних технологій в освітньому процесі дозволяє вчителям реалізувати свої педагогічні ідеї, а учням дає можливість самостійно вибирати освітню траєкторію - послідовність і темп вивчення тем, систему тренувальних завдань і задач, способи контролю знань. Так реалізується найважливіша вимога сучасної освіти - вироблення в суб'єктів освітнього процесу індивідуального стилю діяльності, культури самовизначення, відбувається їхній особистісний розвиток, та формуються життєві компетентності.

У свідомість українських вчителів через публікації останнього часу і через систему неформальної освіти поступово закладається думка, що інтерактивні методи та технології навчання створюють необхідні умови як для розвитку і виховання особистості активних громадян із системою власних духовних цінностей, так і для становлення і розвитку компетентностей учнів. У

зв'язку з цим важливим видається визначення самого поняття і сутності цієї групи методів, їх відмінностей від інших.

На нашу думку суть інтерактивного навчання полягає у тому, що навчальний процес відбувається тільки шляхом постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці). Ми вважаємо, що в ньому всі учні та вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Доцільним буде сказати, що вчитель в інтерактивному навчанні виступає як організатор процесу навчання, консультант, фасилітатор, який ніколи не «замикає» навчальний процес на собі. Ми вважаємо, що головними у процесі навчання є зв'язки між учнями, їх взаємодія і співпраця. На нашу думку результати навчання досягаються взаємними зусиллями учасників процесу навчання, учні беруть на себе взаємну відповідальність за результати навчання.

Ефективними є саме інтерактивні форми організації пізнавальної діяльності, які створюють комфортні умови навчання та дозволяють забезпечити кожному учневі якісні продуктивні дії з вдосконалення знань, умінь, навичок, способів діяльності, а отже і формування життєвих компетентностей.

Також на нашу думку ефективність інтерактивних технологій на уроках трудового навчання у початковій школі залежить від уміння вчителя: давати завдання учням для попередньої підготовки: прочитати, обміркувати, виконати самостійні підготовчі завдання; відбирати для уроку або заняття такі інтерактивні вправи, які дали б учням «ключ» до освоєння теми; під час інтерактивних вправ давати учням час подумати над завданням, щоб вони сприйняли його серйозно, а не механічно або «граючись» виконали його; на одному уроці використовувати одну-дві інтерактивні вправи, а не їх калейдоскоп; здійснювати спокійне глибоке обговорення за підсумками інтерактивної вправи, зокрема акцентуючи увагу й на іншому матеріалі теми, прямо не порушеному в інтерактивній вправі; проводити швидкі опитування, самостійні домашні роботи з різноманітних матеріалів теми, не пов'язаних з інтерактивними завданнями.

Сьогодні складно уявити урок без використання комп'ютера. Дедалі частіше вчителі проводять уроки із презентаціями, відеофрагментами, фотографіями, музичним супроводом тощо. Реалії впровадження комп'ютерних технологій і мережі Інтернет в освітній процес почали досліджувати ще десятиліття тому провідні науковці та вчителі-новатори. Серед них виділимо В. Борисова, Р. Гуревича, В. Кондратюка, Р. Лещука та інших.

На нашу думку системне застосування сучасних технологій на уроках трудового навчання у початковій ланці освіти сприятиме інтенсифікації навчання та робитиме його для учня більш цікавим, зрозумілим, наочним. Ми вважаємо, що мультимедійні технології збагачують навчальний процес і сприяють його ефективності, залучаючи до емоційного сприйняття навчальної інформації слух і зір учня. Доцільно сказати, що сучасні мультимедійні засоби значно полегшують процес навчання через реалізацію методу наочності, який є одним із фундаментальних методів дидактики. Ще Я.Коменський вважав наочність «золотим правилом дидактики» [1, с. 78].

На уроках трудового навчання мультимедійні презентації можуть застосовувати для: пояснення вступної теми у варіативних модулях (зразки виробів, історичні відомості про технологію тощо); пояснення теоретичного матеріалу комбінованого уроку, закріплення набутих знань (пояснення запропонованих зображень, установлення зв'язків тощо); пояснення технологічної послідовності виготовлення виробу або застосування певної технології тощо.

Висновки. Таким чином, кожне заняття на нашу думку доцільно супроводжувати презентацією на задану тему. Ми вважаємо, що для перегляду презентацій можливе використання блогів, сайтів на яких зберігають архів мультимедія. За необхідністю матеріали постійно варто поновлювати. На нашу думку, така можливість створює стійкий пізнавальний інтерес учнів до предмету і формує навички самостійного опанування матеріалу.

Література

1. Бургін М. Виховання громадянина: проблеми, структури, функції / М.Бургін // Освіта України. - 2017. - №11. - С.4.
2. Поборченко Н. Нові освітні технології. Директор школи. / Н.Поборченко // - 2007. - № 4. – С. 33-35.
3. Старовойт Л.В. Художньо-творчий розвиток молодших школярів у процесі трудового навчання / Л.В. Старовойт // Scientific Journal «Science Rise» Pedagogical Education. – Kharkiv, 2016.-№ 3/5(20). –Р.58-63.
4. Шляхова Г. Розвиток творчих здібностей на заняттях з трудового навчання. / Г.Шляхова // - Донецьк. - 2002 – 124с.